

K. Μητσοτάκης: Αυτό που έμαθα είναι ότι πρέπει να μάθεις πώς να χειρίζεσαι πολλαπλές κρίσεις ταυτόχρονα. Κανείς δεν περίμενε ότι η κρίση του Covid θα ξεσπούσε, ότι θα είχαμε τις τεταμένες σχέσεις με την Τουρκία και φυσικά τα οικονομικά προβλήματα ως αποτέλεσμα της κρίσης. Θα πρέπει να διαχειριστούμε αυτά τα προβλήματα και να προβούμε και σε μεταρρυθμίσεις.

Βέβαια αυτά αλληλοσυνδέονται, γιατί αρχικά ο Covid μας έδωσε την ευκαιρία να νιώσουμε ότι πρέπει να προσαρμοστούμε και εξαιτίας αυτού μπορέσαμε σε ευρωπαϊκό επίπεδο να έχουμε στις ευρωπαϊκές χώρες, αυτές που δεν μπορούσαν να αυξήσουν περαιτέρω το χρέος τους, εργαλεία χρηματοδοτικά για να συνεχίσουν τις μεταρρυθμίσεις τους.

Υπό μία έννοια υπάρχουν αυτές οι δυσκολίες, αλλά είμαι πιο αισιόδοξος τώρα ότι μπορούμε να άγουμε αυτές τις μεγάλες αλλαγές που χρειάζεται η οικονομία και έχουμε και τα χρήματα, τα κονδύλια για να τις πραγματοποιήσουμε.

Μιλούσαμε παλιά για το μεγάλο κενό των επενδύσεων, το 1 δις που μας έλειπε. Νομίζω τώρα ότι ένα κομμάτι από αυτό θα καλυφθεί από ευρωπαϊκά κονδύλια, εθνικά κονδύλια, και βέβαια αυτό θα κινητροδοτήσει και τον ιδιωτικό τομέα για να επενδύσει.

Περνάμε μια δύσκολη περίοδο αλλά νομίζω ότι κατορθώσαμε να διαχειριστούμε αυτές τις πολλαπλές κρίσεις επιτυχώς, ως την επόμενη.

D. Franklin: Πολλοί λένε ότι ο Covid είναι επιταχυντής αλλαγής. Σας βοήθησε να επιταχύνετε τις μεταρρυθμίσεις που είχατε κατά νου; Έχετε ένα πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, υπό μία έννοια είχατε ένα προσχέδιο, οπότε σας βοήθησε να επιταχύνετε τις μεταρρυθμίσεις;

K. Μητσοτάκης: Ναι, θα σας δώσω δύο παραδείγματα: το ψηφιακό κράτος, η ψηφιοποίηση του δημόσιου τομέα. Προσφέραμε τόσες ψηφιακές υπηρεσίες κατά τη διάρκεια του Covid· δεν ήταν το πλάνο μας, αλλά έπρεπε να επιταχύνουμε και αυτό αναγνωρίστηκε ως μια μεγάλη επιτυχία, που μας βοήθησε να πολεμήσουμε τη διαφθορά και επίσης είχε και ένα όφελος για τη δημόσια υγεία.

Βλέπαμε ότι όσο περισσότερο πίεση υπάρχει, τόσο πιο γρήγορα έρχεται η αλλαγή και πιστεύω ότι έγινε μια πολύ καλή δουλειά επ' αυτού. Και όσον αφορά την οικονομική πολιτική, τα μέτρα που ανέφερα στη Θεσσαλονίκη, δηλαδή, η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών για τον ιδιωτικό τομέα, καθώς επίσης και η επιδότηση νέων θέσεων εργασίας και άλλα θέματα, βοηθούν τους ανθρώπους, θα επιταχύνουν αυτές τις μεταρρυθμίσεις και πρακτικά όλα όσα ανέφερα στη Θεσσαλονίκη θα φανούν τους επόμενους μήνες.

Βέβαια, το επόμενο διάστημα θα είναι ένα πολυάσχολο διάστημα από απόψεως νομοθεσίας, όχι ότι το προηγούμενο δεν ήταν, γιατί περάσαμε πολλές τροπολογίες και νομοθεσίες. Εκλέξαμε Πρόεδρο, ήταν ένα πολυάσχολο διάστημα και πιστεύω επίσης ότι οι κεφαλαιαγορές και η διεθνής επενδυτική αγορά πραγματικά θα ανταμείψουν τις χώρες που έδειξαν τον απαιτούμενο επαγγελματισμό.

D. Franklin: Αν δούμε το ελληνικό οικονομικό μοντέλο –μιλήσαμε για αυτό κατά τη διάρκεια του συνεδρίου–, εξαρτάται από τον τουρισμό. Πρόκειται να απομακρυνθείτε από αυτό; Βέβαια, ο τουρισμός είναι σημαντικός, αλλά πρέπει το ελληνικό οικονομικό μοντέλο να εξαρτάται λιγότερο από αυτόν;

K. Μητσοτάκης: Ο τουρισμός θα είναι πολύ σημαντικός πάντα, αλλά υπάρχουν διαφορετικοί τύποι τουρισμού και υπό μία έννοια η εμπειρία με τον Covid κατέδειξε ότι πραγματικά μπορούμε να δουλέψουμε και να ζούμε με διαφορετικούς τρόπους.

Η Ελλάδα μπορεί να είναι όχι μόνο τουριστικός προορισμός αλλά και προορισμός για ανθρώπους που θέλουν να αγοράσουν ένα δεύτερο σπίτι. Είμαστε μια χώρα που έχει εξαιρετική συνδεσιμότητα, θα έχουμε το 5G το επόμενο χρονικό διάστημα, το συζητάμε αυτό στο κοινοβούλιο και υπάρχει επίσης και μια απαίτηση να πάμε σε ένα πιο βιώσιμο τουριστικό μοντέλο.

Η κλιματική αλλαγή είναι μια παράμετρος, υπάρχουν παγκόσμιες προκλήσεις και πιστεύω ότι ο Covid υπό μία έννοια μας έδειξε ότι, αν δουλέψουμε προς τον κοινό σκοπό σκληρά και όλοι μαζί, η παγκόσμια κοινότητα μπορεί να διευθετήσει αυτά τα προβλήματα.

Ο τουρισμός μας μπορεί να αλλάξει. Είχαμε έναν νόμο και έναν σχεδιασμό, και τον επόμενο μήνα θα δούμε πώς μπορούμε να έχουμε βιώσιμο τουρισμό προστατεύοντας το περιβάλλον και θα δούμε και άλλους τομείς στους οποίους έχουμε συγκριτικό πλεονέκτημα, logistics, γεωργία, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Όλα αυτά συνδέονται με το βασικό θέμα που αφορά την Ευρώπη, τον «πράσινο» μετασχηματισμό.

Όλα αυτά εμπίπτουν στην ίδια ομπρέλα, αλλά υπάρχουν και παραδοσιακοί τομείς βεβαίως, η ιδιωτικοποίηση των ναυπηγείων μας, είμαστε ένα έθνος ναυτικό, μπορούμε να προσφέρουμε υπηρεσίες στους τομείς στους οποίους η Ελλάδα έχει παράδοση. Υπάρχουν πλέον εταιρείες που θα έχουν τα εργαλεία και το κεφάλαιο να αλλάξουν το μοντέλο τους, να γίνουν πιο ψηφιακές αλλά και πιο «πράσινες» όσον αφορά το αποτύπωμά τους.

D. Franklin: Όσον αφορά το ανθρώπινο κεφάλαιο, αντιμετωπίζετε το brain drain. Ποιες φιλοδοξίες έχετε; Πρέπει να προσελκύσετε ταλέντα.

K. Μητσοτάκης: Τα μέτρα που ανακοίνωσα στη Θεσσαλονίκη κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση. Η φορολογία ήταν υπερβολική και ένας από τους λόγους που οι άνθρωποι έφευγαν δεν ήταν μόνο ότι δεν υπήρχαν δουλειές αλλά ότι το κράτος ζητούσε από τους εργαζόμενους να πληρώσουν μεγαλύτερες εισφορές από αυτές που μπορούσαν να πληρώσουν.

Οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης είναι ένα θέμα για το οποίο πρέπει να επιληφθούμε. Τα μέτρα που πήραμε για αυτές θα απαλύνουν την κατάσταση. Επίσης τα μέτρα που πήραμε για το brain drain είναι σημαντικά, με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον ψηφιακό τομέα. Στην Ελλάδα έχουμε πολλές εξαγορές, startup από ξένες εταιρείες, και αρχίζουμε να «φαινόμαστε» στο ψηφιακό τοπίο, γιατί έχουμε

ταλέντα στην Ελλάδα και μπορούμε να προσελκύσουμε ταλέντα και από το εξωτερικό.

Είναι σημαντική η μακροχρόνια εμπιστοσύνη και εκεί έχουμε δει ότι τα πράγματα αλλάζουν δραματικά. Οι άνθρωποι εμπιστεύονται περισσότερο την κυβέρνηση και αυτό είναι σημαντικό. Η εμπιστοσύνη είναι υψίστης σημασίας για τις προηγμένες χώρες που προσδοκούν να κάνουν άλματα στην οικονομική ανάπτυξη. Αυτή είναι η ιστορία που έχουμε να αφηγηθούμε για τη χώρα, να δώσουμε κίνητρα, να δημιουργήσουμε θέσεις εργασίας και ουσιαστικά να δημιουργήσουμε προϋποθέσεις για τους νέους που θέλουν να επιστρέψουν στην Ελλάδα.

D. Franklin: Ένα θέμα που αναφέρατε είναι η μετανάστευση, η μεταναστευτική κρίση.

K. Μητσοτάκης: Είναι μια τραγική κατάσταση, αλλά υπάρχει μια ευκαιρία για την Ελλάδα να καταρτίσει τους μετανάστες και να τους ενσωματώσει στο εργατικό της δυναμικό για κάποιες εργασίες. Η Ελλάδα είναι μια χώρα που έχει εμπειρία στην οικονομική μετανάστευση, ήταν μια από τις χώρες οι οποίες έστειλαν οικονομικούς μετανάστες στο παρελθόν και τώρα δέχεται οικονομικούς μετανάστες. Θέλουμε πραγματικά οι μετανάστες αυτοί να νιώσουν την Ελλάδα σπίτι τους. Δεν υπάρχει λόγος να μην μπορεί η Ελλάδα να ενσωματώσει έναν λογικό αριθμό ανθρώπων που θα έχουν άσυλο και θα επιλέξουν να μείνουν στην Ελλάδα.

Υπάρχουν τομείς στην Ελλάδα όπου έχουμε ελλείψεις, αυτό είναι ένα γεγονός. Από την άλλη πλευρά, το πρόβλημα της μετανάστευσης είναι πάρα πολύ μεγάλο για να το χειριστεί η Ελλάδα ή οι χώρες οι οποίες βρίσκονται στα εξωτερικά σύνορα της Ευρώπης.

Και τώρα έχουμε τα γεγονότα στη Μόρια, που έφεραν πάλι όλο το μεταναστευτικό στο προσκήνιο. Είναι ξεκάθαρο σε όλους ότι δεν μπορούμε να αποτύχουμε δύο φορές ως Ευρώπη. Εμείς κάνουμε ένα πολύ δύσκολο έργο, και να προστατεύσουμε τα σύνορα και να υποδεχθούμε μετανάστες και πρόσφυγες, αλλά είναι ένα ευρωπαϊκό θέμα. Τι πρέπει να γίνει σε ευρωπαϊκό επίπεδο; Είναι ξεκάθαρο, πρέπει να έχουμε το κοινό άσυλο για όλους, θα πρέπει να μοιραστούμε ισότιμα τα βάρη και πρέπει να βρούμε έναν τρόπο όλα τα κράτη να αναλάβουν μέρος της ευθύνης που τους αναλογεί· όλες οι χώρες θα πρέπει να δεχθούν μετανάστες, όχι μόνο μερικούς, μέσω των σχεδίων μετεγκατάστασης. Οι χώρες πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη των επιστροφών.

Όλοι πρέπει να κάνουμε κάτι. Αυτό που είναι τελείως απαράδεκτο είναι κάποιες χώρες να μη δέχονται ότι υπάρχει αυτό ως πρόβλημα. Επιτρέψτε μου να πω ότι πριν από έξι μήνες ήταν ανήκουστο η Ελλάδα να έχει τις απολαβές που θα έπαιρνε τώρα, μετά τις αποφάσεις του Συμβουλίου.

Τα πράγματα αλλάζουν, νομίζω ότι υπάρχει μια αποδεκτή βάση διαπραγματεύσεων, πολλή δουλειά έχει γίνει σε αυτό το project και πρέπει να είμαστε ξεκάθαροι τι κάνει ο καθένας. Εμείς υπερασπιζόμαστε τα ευρωπαϊκά σύνορα. Τον Μάρτιο είχαμε αυτή την

οργανωμένη επίθεση από απελπισμένους ανθρώπους και είπαμε στην Ευρώπη ότι δεν πρόκειται να συμβεί αυτό και δεν συνέβη.

Μειώσαμε σημαντικά τις ροές, προστατεύσαμε τα σύνορα, αλλά όταν οι άνθρωποι έρχονται, πρέπει να τους μεταχειριζόμαστε με ανθρώπινους όρους, ανθρωπιστικούς όρους, να διαχειριστούμε το άσυλο και να δούμε πού θα ζήσουν. Αν τους αρνηθούμε το άσυλο, πρέπει να έχουμε την ευρωπαϊκή ευθύνη για να επιστρέψουν, διαφορετικά το σύστημα δεν πρόκειται να δουλέψει.

Επιτρέψτε μου να μπω ίσως στο πιο οξύ πρόβλημα που αντιμετωπίσαμε την τελευταία περίοδο. Είναι αυτό που αφορά την Ανατολική Μεσόγειο και το θέμα με την Τουρκία. Απ' ό,τι φαίνεται, υπάρχουν κάποια σημάδια αποκλιμάκωση τις τελευταίες ημέρες.

Το Ουκ Ρεϊς επέστρεψε στην Αττάλεια, δίνει κάποιον χώρο για να πάρουμε όλοι μια ανάσα. Τι ακολουθεί μετά; Επιτρέψτε μου κατά πρώτον να υπογραμμίσω τι έχει συμβεί τους τελευταίους μήνες. Ήταν κάτι πολύ ανησυχητικό για όλους μας. Δεν είναι ένα πρόβλημα που έχει να κάνει μόνο με την Ελλάδα και την Τουρκία ή την Κύπρο και την Τουρκία. Είναι ένα πρόβλημα με σαφή ευρωπαϊκή διάσταση και νομίζω ότι η Ευρώπη κατέστησε απολύτως σαφές το διακύβευμα. Είναι η συνολική ασφάλεια της Ανατολικής Μεσογείου, κατά κανόνα η Ευρώπη δεν δέχεται μονομερείς ενέργειες της Τουρκίας, οι οποίες αντιβαίνουν στο διεθνές δίκαιο.

Είπαμε κάτι πάρα πολύ απλό από την αρχή: ότι είμαστε πρόθυμοι να συζητήσουμε με την Τουρκία για ένα θέμα, που είναι το μόνο θέμα των διερευνητικών επαφών, την οριοθέτηση των θαλασσιών ζωνών στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο. Και υπήρχαν συζητήσεις που γίνονταν για πολλά χρόνια.

Έγινα πρωθυπουργός, δεν είχαμε καταλήξει σε κάποια συμφωνία, πρέπει να ξεκινήσουμε και πάλι τις συζητήσεις από εκεί που σταμάτησαν τον Μάρτιο του 2016. Είμαι πολύ σαφής ότι, αν δε μπορέσουμε να φτάσουμε σε μια συμφωνία, τότε είμαστε πρόθυμοι να πάμε το θέμα στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης και να σεβαστούμε την απόφαση του δικαστηρίου, στο πλαίσιο ενός συνυποσχετικού που θα υπογράψουμε με την Τουρκία αναφορικά με το τι ζητούμε από το δικαστήριο να αποφασίσει.

Είναι κάτι εύλογο, κάτι φυσιολογικό· σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, εάν δύο χώρες διεκδικούν μια συγκεκριμένη θαλάσσια ζώνη, δεν επιτρέπονται μονομερείς ενέργειες. Ξεκάθαρο. Αν έχουμε κάποια διαφωνία, δεν κάνουμε μονομερείς ενέργειες. Νομίζω ότι αυτό το μήνυμα ελήφθη από την Τουρκία, διότι υπάρχει μια εργαλειοθήκη που έχουμε εισφέρει, υπάρχουν πιθανές συνέπειες που θα αντιμετωπίσει η Τουρκία αν συνεχίσει αυτή τη συμπεριφορά. Και είμαι ο πρώτος που λέω ότι θα είμαι ο τελευταίος που θα ήθελε να κινηθεί προς αυτή την κατεύθυνση. Από την άλλη, όμως, με σαφήνεια η Ευρώπη στέκεται δίπλα στην Ελλάδα, δεν πρόκειται να μας χωρίσει αυτό το θέμα και ελπίζουμε ότι αυτό που είδαμε ως πρώτο σημάδι αποκλιμάκωσης να συνεχιστεί και να μπορέσουμε να επανεκκινήσουμε τις συζητήσεις χωρίς απειλές, χωρίς τη ρητορική αυτή.

D. Franklin: Άρα ποιο είναι το επόμενο σημάδι; Είπατε ότι αυτό είναι το πρώτο σημάδι.

K. Μητσοτάκης: Η αποχώρηση του σκάφους. Είναι ξεκάθαρο ότι δεν μπορείς να ξεκινήσεις συζήτηση όταν κάποιος μονομερώς αμφισβητεί το αντικείμενο της συζήτησης. Το τελευταίο πράγμα που θα θέλαμε και οι δύο χώρες είναι η πλήρης κινητοποίηση των στόλων μας. Πάντα υπάρχει ο κίνδυνος τα πράγματα να ξεφύγουν από τον έλεγχο.

Είναι σημαντικό ότι πέρα από τις δράσεις υπάρχουν κάποιες λέξεις, η ρητορική. Είμαι πολύ προσεκτικός στις δηλώσεις μου, τόσο τις προφορικές όσο και στα κείμενα που υπέγραψα, στα άρθρα μου. Είναι πολύ εύκολο να διεγείρεις τα πάθη στην κοινή γνώμη.

D. Franklin: Έχετε μιλήσει καθόλου με τον κ. Ερντογάν;

K. Μητσοτάκης: Όχι, δεν έχω μιλήσει με τον κ. Ερντογάν από την τελευταία μας τηλεφωνική επικοινωνία, αλλά οι σύμβουλοί μας είναι σε επικοινωνία, κάτι που για μένα είναι σημαντικό. Και αν συνεχίσουμε με αυτήν τη διαδικασία, είπα ξεκάθαρα ότι είμαι ανοιχτός να ξεκινήσουμε τις διερευνητικές συζητήσεις πολύ σύντομα.

Από τη στιγμή που θα ξεκινήσουν οι συζητήσεις, όταν μιλάς, δεν κάνεις άλλα πράγματα, δεν μπορείς να κάνεις άλλα πράγματα ταυτοχρόνως. Θα δούμε. Με απασχολεί το γεγονός ότι η Τουρκία συνεχίζει να εκδίδει Navtex στην Κύπρο, είναι πολύ ανησυχητικό, διότι η Κύπρος έχει αντίστοιχες θέσεις με την Ελλάδα σε ό,τι αφορά τις διμερείς σχέσεις. Διαβλέπω ένα παράθυρο ευκαιρίας και ελπίζω ότι και η άλλη πλευρά το βλέπει έτσι.

D. Franklin: Ποια είναι τα επόμενα βήματα; Τι θα ακολουθήσει μετά το Συμβούλιο Κορυφής της Ευρώπης την επόμενη εβδομάδα, κατόπιν του δικού σας αιτήματος; Τι περιμένετε να προκύψει από αυτό;

K. Μητσοτάκης: Θα δούμε. Μέσα σε μια εβδομάδα καταφέραμε πολλά. Προτιμώ να πάω στη διάσκεψη αυτή με θετική διάθεση παρά με αρνητική. Θα ήθελα να αποφύγω να κάνω οποιαδήποτε πρόβλεψη. Είναι σαφές, αν δούμε και τις δηλώσεις που έχουν γίνει, ότι η Τουρκία έχει μία επιλογή: ή συνεργάζεται εποικοδομητικά με την Ευρώπη, άρα και με εμάς, ή επιλέγει να συνεχίσει αυτές τις μονομερείς ενέργειες. Μιλώ και για αυτά που γίνονται στη Λιβύη, ενδιαφέρει και άλλες ευρωπαϊκές χώρες αυτό. Διαφορετικά θα υπάρχουν συνέπειες. Συνεπώς οι επιλογές είναι ξεκάθαρες. Ελπίζουμε όλοι ότι ο δρόμος που θα ακολουθηθεί θα είναι ο δρόμος της εποικοδομητικής συνεργασίας.

Σε ό,τι αφορά τη μετανάστευση, θεωρητικά υπάρχει μια δήλωση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Τουρκίας η οποία ακόμα ισχύει. Προκειμένου εμείς να μπορούμε σε συζήτηση με την Τουρκία για τη μετανάστευση, θα πρέπει και η Τουρκία να σεβαστεί το κομμάτι που την αφορά, σε ό,τι αφορά τη συμφωνία για την επιστροφή των ατόμων αυτών από τα νησιά μας, καθώς δεν θα δικαιούνται διεθνούς προστασίας

στην Ελλάδα. Νομίζω, λοιπόν, ότι ήρθε η ώρα να δώσουμε μια ευκαιρία στη διπλωματία.

D. Franklin: Στο μεσοδιάστημα επενδύετε, όπως ανακοινώσατε πιο πριν, σε αεροσκάφη, στην ενίσχυση του ναυτικού. Αυτή την περίοδο οι προϋπολογισμοί είναι πολύ περιορισμένοι. Αυτή η προτεραιότητα είναι κάτι που μπορείτε να αντέξετε οικονομικά, είναι βιώσιμο;

K. Μητσοτάκης: Είμαστε μια κυβέρνηση με δημοσιονομική ευθύνη, είμαστε υπεύθυνοι απέναντι σε αυτό και δεν ανακοίνωσα προθέσεις χωρίς να γνωρίζω, διότι όπως καταλαβαίνετε το πρόγραμμα αποπληρωμής θα διαρκέσει κάποια χρόνια, 15-20 χρόνια. Δε χρειάζεται να υπογραμμίσω ότι ζούμε σε μια επικίνδυνη γειτονιά, η Ελλάδα πάντα είχε ισχυρή αποτρεπτική παρουσία.

Είναι λοιπόν δική μου η ευθύνη να διασφαλίσω ότι θα ενισχύσω αυτή την προσπάθεια και θα διατηρήσω την ταχύτητα. Ανακοινώσαμε δύο μεγάλες αγορές, οι οποίες είχαν αργήσει εδώ και πάρα πολύ καιρό. Μην ξεχνάτε ότι περάσαμε 10 χρόνια κατά τα οποία η Ελλάδα έκανε μηδενικές επενδύσεις στις ένοπλες δυνάμεις. Συνεπώς έχουμε την αγορά των αεροσκαφών από τη Γαλλία, για την αντικατάσταση των παλαιών γαλλικών πολεμικών αεροσκαφών που είχαμε με πιο προηγμένα. Δεν είχαμε αγοράσει νέες φρεγάτες ή πλοία εδώ και πάρα πολύ καιρό. Ήρθε η ώρα, είναι ένα αίτημα το οποίο οι ένοπλες δυνάμεις μας έχουν εδώ και πάρα πολλά χρόνια.

Αισθανόμαστε λοιπόν ότι τώρα είναι η κατάλληλη στιγμή, έχει περάσει πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα και με την οικονομία μας να σταθεροποιείται έχουμε τις δυνατότητες να επενδύσουμε σε αυτά τα στοιχεία. Όμως δεν είναι μόνο η αγορά αμυντικών συστημάτων, έχει να κάνει και με τον εκσυγχρονισμό της στρατιωτικής θητείας, προκειμένου να εξασφαλίσουμε ότι οι νέοι άνθρωποι που μπαίνουν στο στρατό αποκτούν συγκεκριμένες δεξιότητες.

Έχει να κάνει με την εξεύρεση επενδυτών για την πολεμική μας βιομηχανία μέσω ιδιωτικοποιήσεων. Έχουμε σημαντικά στοιχεία προς αξιοποίηση, τα ναυπηγεία μας, την Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία, η οποία είναι πολύ σημαντική. Έχουμε λοιπόν τη ζήτηση. Έχουμε χώρες που μας χτυπούν την πόρτα και ζητούν να κάνουν σέρβις στα δικά τους αεροσκάφη σε εμάς και δεν μπορούμε αυτή τη στιγμή. Αυτό είναι απαράδεκτο. Άρα λοιπόν θα αναδιαρθρώσουμε την ΕΑΒ και είμαι σίγουρος ότι θα παίξουμε έναν πολύ σημαντικό ρόλο στην περιφέρεια ως ένας αξιόπιστος φορέας, εργολάβος αμυντικών έργων.

D. Franklin: Τις τελευταίες ημέρες μιλάμε για την επιθυμία σας να προσελκύσετε ξένες επενδύσεις. Αυτό παράλληλα σημαίνει ότι πρέπει να ενισχυθεί το κράτος δικαίου, να αναμορφωθεί η απονομή δικαιοσύνης. Η Ελλάδα πολεμά με αυτή τη φήμη που έχει, του πελατειακού κράτους.

Υπήρξαν κάποια παραδείγματα προσφάτως όπου κατηγορηθήκατε ότι παρακάμψατε λίγο τον νόμο για να εξυπηρετήσετε συγκεκριμένα συμφέροντα, προκειμένου κάποιες υποθέσεις παράβασης καθήκοντος από τραπεζίτες να μουν στο συρτάρι. Πώς

απαντάτε; Υπάρχουν κάποιοι που λένε ότι όντως το πελατοκεντρικό και πελατειακό κράτος ανήκει στο παρελθόν.

Κ. Μητσοτάκης: Θα μιλήσω από τη σκοπιά της κυβέρνησης, είναι σημαντικό όμως να δούμε τους δείκτες ανταγωνιστικότητας, τι λέει η Διεθνής Διαφάνεια. Έχω πολεμήσει την πελατειακή σχέση εδώ και πολλά χρόνια, είναι κάτι ξεκάθαρο αυτό, έχω δώσει έμφαση σε αυτό το αντικείμενο.

Η αξιοκρατία, που είναι το αντίθετο του πελατειακού κράτους, σημαίνει ότι επιλέγεις τους κατάλληλους ανθρώπους για την κατάλληλη δουλειά. Και σε επίπεδο Υπουργικού Συμβουλίου, όταν έκανα τις επιλογές μου, αυτό ήταν η πρώτη μου προτεραιότητα και μπορέσαμε να προσελκύσουμε ταλέντα από το εξωτερικό που δεν θα μπορούσαν να χωρέσουν στα στενά όρια ενός κράτους.

Σε ό,τι αφορά τη Δημόσια Διοίκηση, νομίζω ότι υπάρχει πολύ περισσότερη αξιοκρατία απ' ό,τι υπήρχε στο παρελθόν και ήδη έχουμε περάσει πρόσφατα έναν νόμο που ξεκαθαρίζει ότι όλες οι προσλήψεις θα περνούν από συγκεκριμένη διαδικασία στο δημόσιο, ότι θα υπάρχει μια ανεξάρτητη ομάδα, τριμερής, για τις προτάσεις από τις οποίες ο υπουργός θα πρέπει να επιλέξει.

Είμαι ο πρώτος που αναγνωρίζει ότι η δικαιοσύνη, όχι τόσο το κράτος δικαίου, η δικαιοσύνη απαιτεί μεταρρύθμιση. Αυτή είναι μια μακροχρόνια διαδικασία και πρέπει να διασφαλίσουμε ότι δεν θα έχουμε αχρείαστες καθυστερήσεις, προκειμένου και οι επενδυτές να νιώθουν άνετα με το νομικό πλαίσιο που ισχύει στη χώρα.

Δεν χρειάζεται να υπογραμμίσω ότι θα έχουμε και έναν νέο πτωχευτικό νόμο, στον οποίο θα ενσωματώνονται όλες οι παρεμβάσεις που έχουν να κάνουν με την εταιρική ή ατομική πτώχευση. Είναι ένα τεράστιο βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, το οποίο έχει εισπράξει πολύ θετικά η διεθνής επενδυτική κοινότητα, και θα βοηθήσει πάρα πολύ στη διασαφήνιση των όρων, των προϋποθέσεων υπό τις οποίες μπορεί να γίνει εκκαθάριση μιας εταιρείας.

Νομίζω ότι η μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος θέλει ακόμα δουλειά, αλλά αναμένω να έχουμε το πρώτο δείγμα, μετά από κάποιες πρώτες συζητήσεις, για τους δείκτες ανταγωνιστικότητας, ότι αυτό είναι στη σωστή κατεύθυνση. Ο ίδιος έχω θέσει έναν σταθμοδείκτη, αν θέλετε, ένα σημείο στο οποίο πρέπει να φτάσει η κυβέρνησή μου.

D. Franklin: Επειδή δεν έχουμε χρόνο, θα ήθελα να σας απασχολήσω ακόμα δύο λεπτά, κοιτώντας προς το μέλλον. Του χρόνου έχουμε τα 200 χρόνια από την ανεξαρτησία της Ελλάδος. Πώς εσείς σκέφτεστε ότι μπορείτε να αξιοποιήσετε αυτή την επέτειο για να δώσετε μια ώθηση στην Ελλάδα προς τα εμπρός, σε μια νέα εποχή;

Κ. Μητσοτάκης: Είναι μια σημαντική χρονιά και πάντα τέτοιες επέτειοι είναι σημαντικές για να προβληματιστούμε, να δούμε την ιστορία μας μέσω ενός διαφορετικού φακού, με μια διαφορετική ματιά. Είναι μια ευκαιρία για μένα και την κυβέρνηση, για την Ελλάδα, να ξεκινήσουμε να παρουσιάζουμε μια Ελλάδα με αυτοπεποίθηση, με αισιοδοξία στην παγκόσμια σκηνή.

Θα έλεγα ότι είναι μια άσκηση rebranding της Ελλάδας, με αφορμή την επέτειο των 200 ετών. Πρόκειται για μια χώρα που πρέπει να είναι περήφανη για το μέλλον της κιάλας, όχι μόνο να βασίζεται στην περηφάνια που μας προσφέρει το παρελθόν μας. Τούτου λεχθέντος, υπάρχουν πολλές διαστάσεις, πολλές πτυχές της ιστορίας μας που συνδέονται με αυτό.

Είμαστε μια χώρα η οποία, αν κοιτάξει κανείς την ιστορία της, νομίζω ότι τα πήγαμε αρκετά καλά. Ήμαστε μια επαρχία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, πολεμήσαμε για την ανεξαρτησία μας, ήμαστε μια από τις πρώτες χώρες που κερδίσαμε την ανεξαρτησία μας· αν δείτε όμως και τις υπόλοιπες χώρες, νομίζω ότι τα πήγαμε πάρα πολύ καλά.

Πάντα υπήρχαν δύσκολες περίοδοι, υπήρξε ένας κύκλος θριάμβων και δυσκολιών. Ελπίζω ότι αυτή η 3η δεκαετία του 21ου αιώνα θα είναι μια καλή δεκαετία για τη χώρα, θα μας δώσει την ευκαιρία να επαναξιολογήσουμε την ιστορία μας, να αντλήσουμε συμπεράσματα και να προετοιμαστούμε για το μέλλον της χώρας.

D. Franklin: Του χρόνου λοιπόν θα έχουμε τα 200 χρόνια, για το συνέδριό μας θα είναι τα 25 χρόνια, η επέτειος των 25 ετών.

K. Μητσοτάκης: Ευελπιστώ να έχουμε αυτές τις επετείους μαζί, ευελπιστώ να είμαι εκεί προσωπικά ο ίδιος, χωρίς μάσκες, με κοινό από κάτω. Πάντα είναι πολύ πιο όμορφο αυτό.

D. Franklin: Σας ευχαριστώ πάρα πολύ, ελπίζω να τα πούμε και του χρόνου. Σας ευχαριστούμε πολύ, κ. πρωθυπουργέ.